

Skjemainformasjon

Skjema	Norges dokumentarv - nominasjonsskjema
Referanse	1004071
Innsendt	20.06.2014 19:24:05

Sammendrag

Sammendrag

Tittel på dokument(er)/arkiv(er) som nomineres

Colin Archers arkiv

Sammendrag (maks 3000 tegn)

Arkivet omfatter den merkantile delen av konstruktøren og båtbyggeren Colin Archers arkiv, og dekker årene 1868-1921. Arkivet er velbevart og sammenhengende, godt fysisk bevart, ordnet og oppstilt.

Colin Archer (1832-1921) utviklet sin egen teori for båtkonstruksjon og innførte kravellbygging i norsk småbåtbygging. Sjødyktige båter har blitt stående som det fremste kjennetegnet. Han tegnet og bygget i alt 200 båter på egne verft i Larvik og leverte konstruksjoner til utlandet. Av de han bygget selv var 16 redningsskøyter, 50 losbåter og 79 lystbåter, resten bruksbåter av ulike slag. Utviklingen av den norske redningsskøyta og konstruksjonen og byggingen av polarskipet "Fram" er i dag trolig hans mest kjente arbeider.

Opplysninger om søker

Opplysninger om søker

Navn på søker	Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum
Søkers tilknytning til den nominerte dokumentarven	eier

Kontaktperson(er)

Navn	James Ronald Archer
Stilling	styreleder
E-postadresse	james.ronald.archer@gmail.com
Telefonnummer	69172394

Fullmaktserklæring

Jeg bekrefter at jeg har fullmakt til å nominere dokumentarven som beskrives i dette nominasjonsskjemaet til Norges dokumentarv

Navn	James Ronald Archer
Stilling	styreleder
Institusjon	Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum

Identifikasjon og beskrivelse

Identifikasjon og bekskrivelse av dokumentarven

Nøyaktig tittel på dokumentarven, omfang, datering (ytterår) og navn på institusjon/organisasjon som skal stå på et eventuelt diplom

Colin Archers arkiv 1868-1921. Omfanget er 3 hyllemeter. Arkivet dekker både hans arbeid med båtkonstruksjon, utviklingen av båttypen og driften på verftet. Arkivet er godt bevart, og det er få lakuner. Seriene er stort sett sammenhengende og utgjør en detaljert dokumentasjon av virksomheten til arkivskaperen. Alle kopibøkene med utgående brev er bevart fra 1873 til 1921, og de fleste mottatte brev fra 1869 til 1921. Kontrakter 1868-1916 er en viktig kilde til hvordan båtene ble bygget, og regnskapsmaterialet er også tilnærmet komplett 1869-1921. En mindre diversekategori inneholder viktig materiale knyttet til Colin Archers avhandlinger om maritime emner. For en mer detaljert innholdsfortegnelse over arkivet visestil vedlegget under bevaringsplanen.

Colin Archer arbeidet med båtbyggingen både i teori og praksis. Gjennom en transformasjon av den tradisjonelle, østnorske skøyta skapte han noe helt nytt. Hans egen teori for båtkonstruksjon, bølgeformteorien, og hans nye metode for småbåtbygging, kravellbyggingen, utviklet en helt ny båttype. Båtene ble i samtiden anerkjent som velseilende og sjødyktige.

Colin Archers hovedfokus var å bedre kystbefolkningens kår ved å forbedre fartøyene, spesielt losskøytene, og han drev systematisk arbeid for å øke fartøyenes sikkerhet og egneskaper. Han konstruerte alle de tre variantene av de seilende redningsskøytene som ble bygget i perioden 1893-1932, og som var og forble innbegrepet av en sikker og sterk båt. Han konstruerte og bygget blant annet polarskipet "Fram" (1892), losskøya "Garibaldi" (1895), senere kjent som sydhavsfarer Erling Tambs' langferdsbåt, lystbåten "Storegut" og "Asgard" som i dag er landsatt og eies av National Museum of Ireland.

Flere norske museer har Colin Archers båter i samlingene: Norsk Maritimt Museum (RS Colin Archer 1893, RS Stavanger 1901 og S/Y Venus 1889), Larvik Sjøfartsmuseum (Jærbuen II 1898, Unda 1896 og Straaholmen (1892) og Stavanger Sjøfartsmuseum (Wyvern 1897). National Maritime Museum i SYdney har S/Y Kathleen Gillett som er bygget etter hans tegninger.

Arkivet dokumenterer alle sider ved Colin Archers virksomhet innen båtkonstruksjon og båtbygging, både på et mer overordnet nivå og ved tilblivelsen av fartøyene enkeltvis. Dessuten viser det den utstrakte kontakten med kunder og kolleger i inn- og utland. Temaer innen maritim kulturhistorie som losvesen og losenes kår, sikkerhet til sjøs, polarekspedisjoner og lystseiling, er i tillegg fylldig representert.

Arkivet er derfor viktig for å forstå utvalgte deler av norsk kystkultur og maritim historie i perioden. Arkivet dokumenterer også Colin Archers engasjement i samfunnslivet for øvrig gjennom medlemskap i organisasjoner, politisk deltakelse og kulturutøvelse.

Institusjonens navn på eventuelt diplom: Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum.

Visuell dokumentasjon

- Dokumentarven___John_Kearons_brev.doc

Kataloginformasjon/arkivbeskrivelse/arkivreferanse

Proveniens (opprinnelse)

Arkivet var inntil avlevering til bevaringsinstitusjon i 1990 eid av båtbyggerens familie (etterkommere), og såvidt vites inntil da alltid oppbevart i det som var hans bolig og kontor.

Bibliografi

Tor Borch Sannes: Båtbyggeren Colin Archer. Oslo 1984

James Ronald Archer: Hvem av oss skal gå i høst? Losene i Larvik losoldermannskap ca. 1850-1911. Hovedoppgave, UiO 1995

Lorna McDonald: Magic Ships. The Life Story of Colin Archer. University of Queensland Press, 1997

Gøthe Gøthesen: Skagerrakkysten (Norske båter bd. 1), Oslo 1977

Fredrik Denneche: Lystbåter og kappseilas (Norske båter bd. 3), Oslo 1981

James Ronald Archer og Fredrik Lange-Nielsen: Losskøya Frithjof - hundre år med losing og lystseias. Larvik 1996 (kapittelet Båtbyggeren Thor Jenssen)

Støtteerklæringer

Båtbygger og teknisk konservator John Kearon, England.

Støtteerklæring

- Norges_dokumentarv__Colin_Archers_arkiv.docx
- Dokumentarven__John_Kearons_brev.doc

Juridiske forhold

Juridiske forhold

Hvem eier dokumentarven? Oppgi navn og kontaktinformasjon.

Navn	Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum
Adresse	boks 49, 3251 Larvik
Telefon	69 17 23 94 / 91 81 31 47 (ktr)
E-post	james.ronald.archer@gmail.com

Hvem forvalter dokumentarven? Oppgi navn og kontaktinformasjon.

Navn	Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum og Larvik Museum
Adresse	som over
Telefon	
E-post	

Tilgang

Vil det være faktorer som begrenser offentlig tilgang til dokumentene? Beskriv dem i så fall nedenfor.

Arkivets er et privatarkiv der personlig materiale knyttet til arkivskaperens person og hans familie ligger sammen med saker om arkivskaperens yrkesutøvelse. Dette gjorde at det ble overlevert bevaringsinstitusjon med klausul om at slike opplysninger ikke skulle kopieres eller offentliggjøres uten tillatelse fra to navngitte personer i donators familie.

Arkivet har siden overføring til bevaringsinstitusjon vært fritt tilgjengelig med denne begrensningen.

Opphavsrett

Beskriv den opphavsrettslige statusen til dokumentarven.

Det er ikke kjent at det knytter seg noen opphavsrettslige spørsmål til arkivet eller innholdet i det.

Vurdering opp mot utvelgelseskriteriene

Vurdering opp mot utvelgelseskriteriene

Autentisitet

Arkivet har en sikker proveniens og består av originaldokumenter.

Nasjonal betydning

Arkivet er av nasjonal betydning fordi det forteller om en unik virksomhet som ble grunnlagt, utviklet og avsluttet av båtbyggeren selv, og dokumenterer alle sider ved dette. Overgangen til den nye båttypen han utviklet skjedde fra 1880-årene av, og typen ble allerede i samtiden anerkjent som nyskapende. Det var tidlig spredning av Colin Archers konstruksjoner og ideer til andre, og dette påvirket båtene og båtbyggingen generelt. Etterhvert førte blant annet suksessen med redningsskøytene til at østnorske båter ble synonymt med Colin Archers båter. I dag er "Colin Archer" et merkenavn også internasjonalt.

Det antas at dette er det mest komplette båtbyggerarkivet fra denne perioden, kanskje en av de mest komplette fra noe norsk småbåtbyggeri overhodet. Dokumentasjonen av denne utviklingen ville (med unntak for konstruksjonstegningene, som bare viser en teknisk side) ha gått tapt dersom arkivet ikke eksisterte. Arkivet er dessuten viktig for de som har autentiske båter og som søker historiske og spesifikt tekniske opplysninger om dem.

Tilleggsriterier

Dokumentenes nasjonale betydning må bli bekreftet gjennom ett eller flere av disse kriteriene

Tid

Siste halvdel av 1800-tallet var en periode da en rekke forbedringer ble gjort for å bedre sikkerheten for sjøfarende og sjøfolk. Colin Archers arbeid var en viktig del av dette. Hans egne konstruksjonsteori og båtbyggerpraksis, var en helt ny måte å tenke og bygge båt på, og denne metoden later til å ha spredd seg som et resultat av Colin Archers praksis. Arkivet viktig som dokumentasjon av dette. Det vil dokumentere både førstegangshendelser og kulturspredningen.

Båtene ble på mange måter et forbilde for flere generasjoners trebåtbygging inntil mer moderne materialer og metoder tok over, og bygges ennå i dag. Arkivet viser derfor bakgrunnen for det som i maritime kretser har blitt merkenavnet "Colin Archer".

Sted

Karakteren gjør at en rekke steder i Norge er representert i materialet, dessuten utlandet. Beskrivelsene gjelder både forhold som ikke finnes lenger (konkrete rammer og fartøyer) men berører også fartøyer som ennå eksisterer. Det er med andre ord ikke bare opphavsstedet Larvik og virksomheten der som er godt dokumentert, i sin karakter er materialet vedensospennende.

Mennesker

Overgangen til sjødyktige båter, forbedring av losenes og fiskernes kår og utviklingens av redningsselskapet, vil alt være representert i arkivet. Dermed er det viktig dokumentasjon av utviklingen av det maritime område sikkerhet til sjøs og innovasjon til beste for kystbefolkningen i perioden. Arkivskaper var i seg selv en viktig aktør i dette, og arkivet dokumenterer kontakt med øvrige filantroper på dette feltet, som f.eks. Oscar Tybring. Maritimt betydningsfulle personer i inn- og utland er representert i materialet, fra Fridtjof Nansen til kolleger som Jens Brandt i Risør og Thor Jenssen i Porsgrunn, og utenlandske konstruktører som John Scott Russell og Dixon Kemp. Ved at arkivet dokumenterer kontakten med kystbefolkningen får man innblikk i sider ved deres virke som ellers er svært underrepresentert i arkivene.

Emne og tema

Utviklingen av båtene var en teknisk nyvinning og innovativ kraft som tenderer til vitenskap. Sammenhengen mellom teoretisk båtkonstruksjon, eksperimentering og praktisk båtbygging var arkivskaper trolig den første til å oppta i norsk småbåtbygging.

Form og stil

Dokumentarven er enestående i og med at arkivskaper utviklet sitt eget uttrykk i form og stil. Det er dessuten et eksempel på fornyelse av en tradisjonell næring, der man med utgangspunkt i tradisjonene utvikler et helt nytt uttrykk. Det vises til det som er sagt over om utvikling av båttypen og forholdet mellom teori og praksis.

Sosial, åndelig eller kulturell verdi

Utfyllende opplysninger

Utfyllende opplysninger

Sjeldenhet

Det antas at det er ytterst få, om noen konstruktører og båtbyggere som har etterlatt seg så mye materiale etter sin virksomhet som Colin Archer fra denne perioden.

Integritet

Arkivseriene er med enkelte mindre unntak sammenhengende og fullstendige. Deler av korrespondansen er imidlertid før overlevering til bevaringsinstitusjon tatt ut og befinner seg i dag på andre bevaringsinstitusjoner (det gjelder brev fra Fridtjof Nansen og en kopibok som er på Nasjonalbiblioteket og brev angående redningssaken på Redningsselskapets Museum). I prinsippet var Colin Archers konstruksjonstegninger opprinnelig en integrert del av arkivet i hans levetid, men denne samlingen er splittet opp lenge før overlevering til bevaringsinstitusjon: En hoveddel er ved Norsk Maritimt Museum, enkelte tegninger hos Foreningen Larvik Sjøfartsmuseum og en hoveddel samt diverse enkelttegninger hos etterkommere. Disse er imidlertid teknisk dokumentasjon av de enkelte båtene, og forteller intet om tilblivelsen.

Representativitet

Nominert først og fremst på grunn av sin sjeldenhet, men også som representant for maritim næring og for kystkultur.

Konsultasjon og samtykke

Konsultasjon og samtykke

Har dokumentarvens eier(e) og forvalter(e) blitt orientert om og godkjent nominasjonen?

Ja

Vurdering av risiko

Vurdering av risiko

Gi en beskrivelse av i hvor stor grad den nominerte dokumentarven er truet.

Arkivet er ordnet, oppstilt og listeført på kort, men ikke Astaregistrert. Arkivet oppbevares under kontrollerte former sikkerhetsmessig og klimamessig, og anses ikke truet.

Bevaringsplan

Bevaringsplan

Inngår dokumentarven i en bevaringsplan?

Nei

Hvis ja, last opp et sammendrag av bevaringsplanen. Hvis nei, last opp opplysninger om de nåværende bevaringsforholdene og forvaltningen av dokumentarven.

Vedlegg

- Norges_dokumentarv___Colin_Archers_arkiv.docx
- Dokumentarven___John_Kearons_brev.doc

Resultat og tilleggsinformasjon

Resultatet av nominasjonen og ev. tilleggsinformasjon

Hva ønsker din institusjon å oppnå ved å få dokumenter innskrevet i Norges dokumentarv? Kom med eventuell tilleggsinformasjon som støtter en innskriving i Norges dokumentarv.

Fokuser på eksistensen av arkivet i en sammenheng der båtbyggeren selv og hans båter har oppnådd en sterk status, og der båter både restaureres og fortsattbygges etter hans tegninger. Øke forståelsen for og forklare både viktige sider ved den historiske bakgrunnen, og bidra til et riktigere og mer nyansert bilde av både personen og hans kamp for utvikling av sjødyktige båter. Ved å fremme arkivet og vise at man har tilgang til historiske og presise opplysninger på detaljnivå selv rundt objekter som er under restaurering i dag, vil man vise at arkivet og arkiver generelt har direkte relevans i samtiden.